

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Sýkorové a soudkyň JUDr. Ivany Hesové a JUDr. Aleny Bílkové ve věci žalobců: **a) B. B.**, nar. xxx, bytem xxx xxx, xxx, **b) J. K.**, nar. xxx, bytem xxx xxx, xxx, **c) M. D.**, nar. xxx, bytem xxx xxx, xxx, **d) J. Š.**, nar. xxx, bytem xxx xxx, xxx, **e) M. D.**, nar. xxx, bytem xxx xxx xxx, xxx, **f) A. H.**, nar. xxx, bytem xxx xxx, všichni zastoupeni Mgr. Kateřinou Švajcrovou, advokátkou, se sídlem Holečkova 332/5, Praha 5, proti žalované: **Čxxx xxx xxxá**, IČO xxx, se sídlem xxx xxx, xxx, zast. JUDr. Janem Šťovíčkem, Ph.D., advokátem, se sídlem Pod Císařkou 3242/5, Praha 5, **o určení neplatnosti konkrétních částí stanov Čxxx xxx xxxé**, k odvolání žalobců proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 01.06.2016, č. j. 19C 159/2013-265,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se potvrzuje**.
- II. Žalobci jsou povinni zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 3.388 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku a k rukám JUDr. Jana Šťovíčka, Ph.D., advokáta.

Odůvodnění

Obvodní soud pro Prahu 1, dále soud I. stupně, rozsudkem ze dne 01.06.2016, č. j. 19C 159/2013-265, zamítl žalobní návrh, aby bylo soudem určeno, že rozhodnutí Výboru Čxxx xxx xxxé ze dne 29.11.2013 přijaté v aule xxx domu na adrese xxx xxx, xxx, o změně Stanov Čxxx xxx xxxé je od počátku neplatné v rozsahu těchto ustanovení: *(i) celý*

článek 4.10. ve znění: „4.10 Návrh na vyloučení člena může Výbor jednoty na základě odst. 4.8. podat kontrolní komise jednoty, župy nebo XXX. Zamítne-li Výbor jednoty tento návrh na vyloučení člena, nebo o něm nerozhodne do 60 dnů od obdržení návrhu, může o jeho vyloučení rozhodnout Předsednictvo župy na svém jednání, kam musí být člen písemně pozván alespoň 15 dnů předem. Vyloučený člen se může do 15 dnů odvolat k Předsednictvu XXX.“; (ii) článek 7.9. 2. věta věty první ve znění: „nepředá-li jednota župě včas výroční zprávu, porušuje-li jednota stanovy XXX“; (iii) článek 7.10, věta první, slovo: „zrušení“; (iv) věta třetí ve znění: „Totéž platí i pro případ opakované nesoučinnosti při zápisu nebo aktualizaci údajů jednoty, jako pobočného spolku, do spolkového rejstříku.“; (v) celý článek 7.12 ve znění: „7.12. Pokud funkční jednota požádá prostřednictvím župy Předsednictvo XXX o ukončení činnosti v XXX, je možné k tomuto úkonu přistoupit až po odpovídajícím vypořádání všech závazků jednoty vůči XXX. Toto vypořádání může zahrnovat vrácení všech darů, finančních dotací a příspěvků obdržených jednotou prostřednictvím XXX nebo příslušné župy až za posledních 10 let. Celkovou sumu vrací jednota na účet XXX.“; (vi) článek 12.8. poslední věta „Odstoupí-li činovník voleného orgánu ze své funkce prohlášením došlým jednotě, župě či XXX, zaniká jeho funkce schválením příslušného orgánu.“ (výrok I.), a neúspěšným žalobcům uložil povinnost zaplatit náklady státu ve výši 264 Kč a náklady řízení úspěšného žalovaného ve výši 35.755,50 Kč (výroky II. a III.).

Žalobci se domáhali určení, že žalobním návrhem vymezená ustanovení stanov, která přijal Výbor Čxxx xxx xxxé, jsou neplatná, protože výbor byl 10. sjezdem Čxxx xxx xxxé zmocněn k přijetí jen takové změny stanov, odpovídající novému občanskému zákoníku, což se nestalo. Procedura přijetí změn stanov rovněž nebyla správná, protože jednoty neměly možnost projednat navrhované změny.

Žalovaná na svoji obranu předně uvedla, že žalobci nemají na požadovaném určení naléhavý právní zájem, a dále snesla argumenty na podporu správnosti postupu přijetí změn stanov a souladu přijatých změn se zákonem. Navrhla, aby žaloba byla zamítnuta.

Soud I. stupně vyšel ze skutkového závěru, že 10. sjezd Čxxx xxx xxxé, který se konal 22. - 23.06.2013, zmocnil Výbor Čxxx xxx xxxé písemně ke změně stanov. Změna byla přijata na zasedání Výboru Čxxx xxx xxxé ve dnech 29. - 30.11.2013 po předcházejícím připomínkovém řízení. Návrh byl k dispozici zástupcům všech sokolských žup, které měly za úkol informace a dokumenty zasílat sokolským jednotám a jednoty pak členům Čxxx xxx xxxé. Úprava (změna) stanov nevybočila ze zmocnění, které sjezd výboru udělil. Právně projednávanou věc posoudil zejména podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, a podle obecných ustanovení občanského zákoníku účinného do 31.12.2013. Předně dospěl k závěru, že žaloba byla k soudu podána ve lhůtě, žalobcům svědčí aktivní legitimace a naléhavý právní zájem na požadovaném určení není třeba prokazovat. Dále se zabýval procesem přijetí změn stanov a shledal, že tomuto procesu není co vytknout, listinami i výpověďmi svědků bylo prokázáno, že připomínkové řízení proběhlo řádně a některé z uplatněných připomínek byly do návrhu zapracovány. Neodkladnost změny Stanov byla vysvětlena objektivní skutečností, tj. potřebou souladu stanov s novým občanským zákoníkem, který se stal účinným od 01.01.2014. Zmocnění Výboru Čxxx xxx xxxé ke změně stanov bylo v souladu s dosavadními stanovami a bylo důvodné, neboť svolání mimořádného sjezdu by bylo pro Čxxx xxx xxxu finančně náročné. Soud I. stupně neshledal, že by žalobou dotčená ustanovení stanov (změny stanov)

byla nezákonná a žalobcům se nepodařilo prokázat, že by tato ustanovení mohla poškodit členy a pobočné spolky. Zdůraznil, že při posouzení tohoto typu žalobního návrhu je třeba proporcionálně respektovat práva jednotlivců sdružovat se vedle práva spolku na autonomii kolektivního rozhodování. Veškeré široce rozvedené argumenty žalobců o historii a tradicích sokolského hnutí posilují důvěru ve vlastní řádnou správu spolkových záležitostí ústředními orgány Čxxx xxx xxxé a svědčí pro nepřipustnost zasahovat bez zcela naléhavých důvodů do jejich rozhodování. Žalobní návrh zamítl a neúspěšným žalobcům uložil, aby nahradili náklady řízení úspěšné žalované a státu. V podrobnostech odvolací soud odkazuje na odůvodnění přezkoumávaného rozsudku, který mají účastníci k dispozici.

Žalobci včasným a přípustným odvoláním napadli rozsudek soudu I. stupně. Namítají, že předsedkyně senátu soudu I. stupně při přípravném jednání konaném dne 17.05.2014 účastníky seznámila s tím, že ona i její rodina jsou dlouholetými členy některé xxx jednoty v České republice, která je členem žalované. Žalobce ad a) na tomto jednání námitku podjatosti nevnesl ve víře toho, že předsedkyně senátu bude v následně probíhajícím řízení respektovat obecné zásady právní, to se ale nestalo. Řízení bylo vedeno ze strany soudu jednostranně ve prospěch žalované, o čemž svědčí vynesení rozsudku. Řízení bylo též postiženo soustavnými chybami v protokolování soudního jednání, žalobci museli mnohokrát žádat o opravy zjevných chyb a nesprávností v těchto protokolech a protokol z jednání 06.04.2016 shledali již nepřezkoumatelným. Žalobci mají za to, že postupem soudu I. stupně byly porušeny obecné zásady právní jako zásada spravedlnosti a zásada rovnosti stran před zákonem. Soud I. stupně neprovedl značné množství důkazů důležitých pro řízení a dostatečně nevysvětlil, proč důkazy zamítl jako nepotřebné. Žalobci trvají na provedení důkazů, které specifikují v přiloženém seznamu k doplnění odvolání, neboť tyto důkazy jsou směrodatnými pro argumentační linii žalobců. Skutkový závěr soud I. stupně zpracoval zcela nedostatečným a netransparentním způsobem cca na 1/3 stránky. Žalobci mají za to, že žaloba je důvodná i přesto, že žalovaná ustanovení stanov, která jsou předmětem řízení, na svém sjezdu konaném v červnu 2016 změnila tak, že tyto se v nově schválené podobě stanov vlastně nenachází. Právní posouzení věci soudem I. stupně prezentované v rozsudku se jeví jako více než nedostatečné. Soud I. stupně dokonce zašel tak daleko, že si neváhal vytvářet vlastní představy a domněnky, že „spor o vystoupení jednot ze žalované, popřípadě spor o vrácení darovaného majetku by probíhal i před předmětnou změnou stanov“. Takový závěr soudu je zcela mylný a v rozporu s prokázanými skutečnostmi. U určení požadované neplatnosti ustanovení článku 4.10 - vyloučení člena bez uvedení důvodu - soud I. stupně dokonce rozhodl v rozporu s rozhodnutím Nejvyššího soudu sp. zn. 28Cdo 2976/2010, které jasně stanoví, že je neplatná taková podoba stanov spolku nebo jiných předpisů spolku, která umožňuje vyloučení člena bez uvedení důvodu. Odvolatelé mají za to, že není možné připustit, a to ani prostřednictvím soudní moci, aplikaci mocenského přístupu žalované vůči členům tělocvičných jednot a tělocvičným jednotám samotným, neboť bez zakládání tělocvičných jednot svými členy by Čxxx xxx xxxá vůbec neexistovala. Nesprávná je argumentace soudu I. stupně, že proběhlo řádné připomínkové řízení ke změně stanov a že všechny připomínky byly řádně projednány. Výbor žalované mohl podle tehdy platných stanov rozhodovat o změně stanov pouze v neodkladných případech a žaloba prokázala, že se o neodkladný případ nejednalo. Výbor žalované překročil zmocnění ke změně stanov z června 2013. Skutkový závěr soudu I. stupně, že návrh změn stanov byl k dispozici zástupcům všech sokolských žup je pouhou fabulací soudu I. stupně a z výsledku účastníků toto nevyplývalo.

Žalovaná navrhla, aby rozsudek soudu I. stupně byl potvrzen.

Odvolací soud postupem podle ust. § 212, § 212a, § 214 odst. 1 občanského soudního řádu, dále o. s. ř., přezkoumal rozsudek soudu I. stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, doplnil dokazování a přečetl podstatný obsah Stanov přijatých 11. Sjezdem Čxxx xxx xxxé dne 26.06.2016, zejména články dotčené žalobním návrhem, dále zjistil, že žalobci své výhrady k postupu JUDr. Aleny Novotné, předsedkyně senátu soudu I. stupně, nemíní jako námitku podjatosti soudce, že proti žalované nezažili jiné soudní řízení, v němž by bylo třeba mít jako předběžnou otázku vyřešeno, zda vytýkané rozhodnutí Výboru Čxxx xxx xxxé dne 30.11.2013, bylo v souladu se zákonem a stanovami Čxxx xxx xxxé. V zájmu předvídatelnosti soudního rozhodnutí vyložil účastníkům, jak posuzuje věc po právní stránce, a dal jim možnost doplnit skutková tvrzení a důkazní návrhy. Žalobci nad rámec odvolací argumentace a v odvolání označených důkazů uvedli, že je třeba rozhodnout věcně o předmětné žalobě, neboť např. pobočný spolek Txxx xxx xxx xxxv v době účinnosti dotčených stanov vystoupil z hlavního spolku a ve věci návrhu na zápis změny jednání statutárního orgánu a výmazu výpisu ze stanov Čxxx xxx xxxé je vedeno řízení u Městského soudu v Praze, sp. zn. L 27645/RD11/MSPH, Fj 246176/2016/MSPH, pro které by mohl být výsledek tohoto řízení významný. Předložili odvolacímu soudu usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20.02.2017, sp. zn. 14Cmo 309/2016, v němž jmenovaný soud kromě jiného uvedl, že k podání návrhu na zápis změny pobočného spolku je oprávněn Sxxx xxx xxxt jako hlavní spolek, do něhož pobočný spolek, který vystoupil z hlavního spolku Čxxx xxx xxxá, vstoupil.

Odvolací soud zamítl provedení důkazu nahrávkou jednání soudu I. stupně dne 06.04.2016, kterou pořídili žalobci, neboť v rámci přípravy jednání se seznámil se zvukovým záznamem z jednání, kterému byli účastníci přítomni, a reprodukce nahrávky by byla zjevně neúčelná, a zamítl i důkaz listinami č. 1. až 45. podle přílohy odvolání žalobců, neboť provedení těchto důkazů by bylo nadbytečné, jak vyplývá z níže uvedeného posouzení projednávané věci odvolacím soudem.

Vady řízení, k nimž je třeba u přípustného odvolání přihlížet z úřední povinnosti (§ 212a odst. 5 o. s. ř.), odvolací soud neshledal.

Odvolací soud zjistil, že dne 26.06.2016 přijal 11. sjezd Čxxx xxx xxxé změnu dosavadních Stanov Čxxx xxx xxxé. Z obsahu úplného znění stanov vyplývá, že předcházející poslední změnu stanov přijal Výbor Čxxx xxx xxxé dne 30.11.2013, a soud I. stupně na podkladě provedených důkazů zjistil, že k takovému postupu byl výbor zmocněn 10. sjezdem Čxxx xxx xxxé konaným ve dnech 22. až 23.06.2013. Další změna stanov přijatá 11. sjezdem Čxxx xxx xxxé se týkala i obsahu žalobou dotčených článků a jejich odstavců, které s účinností od 26.06.2016 již jsou v jiném znění. Např. návrh na vyloučení člena může nyní výboru jednoty v souladu s odst. 4.9 podat každý zletilý plně svéprávný člen jednoty, předsednictvo župy, předsednictvo XXX a kontrolní komise jednoty, župy nebo XXX a v odst. 4.10. je podrobně popsána procedura řízení o vyloučení člena. Jak řešit nečinnost výboru jednoty trávající déle než jeden rok je upraveno v odst. 7.9. a 7.10. stanov, možnost vystoupení jednoty z Čxxx xxx xxxé a povinnosti s tím spojené pak v odst. 7.12. a v článku 13 jsou shrnuta společná ustanovení pro činovníky volených orgánů Čxxx xxx xxxé, žup a jednot. Z obsahu stanov bylo zjištěno, že nynější znění neobsahuje ustanovení, proti nimž

žalobci brojili, nicméně z tohoto stavu bez dalšího nelze dovodit, že by předchozí ustanovení byla nezákonná či neplatná.

Podle ustanovení [§ 15 odst. 1](#) zákona č. [83/1990 Sb.](#), o sdružování občanů, považuje-li člen sdružení rozhodnutí některého z jeho orgánů, proti němuž již nelze podle stanov podat opravný prostředek, za nezákonné nebo odporující stanovám, může do 30 dnů ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 6 měsíců od rozhodnutí, požádat okresní soud o určení, zda je takové rozhodnutí v souladu se zákonem a stanovami.

Nejvyšší soud konstatoval v rozsudku ze dne 19.11.2008, sp. zn. [28Cdo 2306/2008](#), že pravomoc soudů k přezkumu rozhodnutí orgánů občanských sdružení na základě určovací žaloby člena je v obecné rovině dána. Ustanovení [§ 15 odst. 1](#) zákona o sdružování občanů je však třeba vykládat zužujícím (restriktivním) způsobem z hlediska povahy věci i okruhu osob, jež se mohou oprávněně dovolávat soudní ochrany. Nejvyšší soud označil za kritéria posuzování oprávněnosti žaloby, kromě zákonem presumované protiprávnosti rozhodnutí orgánu občanského sdružení, zejména

- osobnostní nebo materiální újmu, kterou utrpěl člen sdružení,
- vyčerpání případných interních smírčích či rozhodčích prostředků,
- společenský zájem na projednání věci,

to vše při dostatečně vysokém stupni intenzity naplnění těchto kritérií. Není pochyb o tom, že uvedený výčet je otevřený a nelze ani předpokládat, že by jednotlivá kritéria měla být splněna kumulativně.

Na podkladě skutkových zjištění dospěl odvolací soud k závěru, že v důsledku soudního rozhodnutí, kterým by podle žalobního návrhu mělo být zasaženo do obsahu stanov přijatých Výborem Čxxx xxx xxxé dne 30.11.2013, by již žádné důsledky nenastaly, ochrana práv žalobců by nebyla posílena a účel ust. [§ 15 odst. 1](#) zákona č. [83/1990 Sb.](#), o sdružování občanů, by nemohl být naplněn. Není zde ani intenzivní společenský zájem na projednání věci a neobstojí argumentace, že by se konečné meritorní rozhodnutí v této právní věci mohlo „hodit“ jiným členům či spolkům žalované. Žalobci nezhájili soudní řízení, v němž by bylo třeba mít jako předběžnou otázku vyřešeno, zda vytýkané rozhodnutí Výboru Čxxx xxx xxxé dne 30.11.2013 bylo v souladu se zákonem a stanovami XXX, tudíž ani v těchto souvislostech nelze shledat osobní zájem žalobců na projednání věci (srov. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. [28Cdo 5060/2014](#)). Ustanovení [§ 15 odst. 1](#) zákona č. [83/1990 Sb.](#), o sdružování občanů, je třeba vykládat za pomoci restriktivního, tedy zužujícího, výkladu z hlediska okruhu osob, jež se mohou dovolávat soudní ochrany. To proto, že je nutné v co nejširší míře zachovat spolkovou autonomii garantovanou v [čl. 20](#) Listiny základních práv a svobod bez nevyvážené ingerence státní moci. Určovací žaloby slouží potřebám praktického života a není jejich smyslem rozmnožovat bezúčelné spory.

Odvolací soud v popsáných souvislostech poukazuje ještě na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 318/06, dále [Pl. ÚS 41/02](#) nebo rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. [31Cdo 3489/2007](#), sp. zn. [28Cdo 1548/2006](#), sp. zn. [28Cdo 2916/2006](#), usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. [28Cdo 1709/2007](#).

Zamítavé rozhodnutí soudu I. stupně o věci samé je věcně správné, byť závěry odvolacího

soudu o nedůvodnosti žalobního návrhu spočívají na jiných právních závěrech, jak se poddává z výše uvedeného odůvodnění. Zamítá-li soud žalobu na určení pro nedostatek naléhavého právního zájmu na takovém určení, je vyloučeno, aby současně žalobu přezkoumal po stránce věcné, tudíž odvolací soud se již nezabýval odvolacími námitkami proti věcnému posouzení projednávané věci soudem I. stupně.

Odvolací soud ještě poukazuje na to, že podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále jen o. z., mohou být předmětem soudního přezkumu spolkových rozhodnutí pouze rozhodnutí o vyloučení člena a rozhodnutí členské schůze (srov. ust. § 237 a násl. o. z.), z čehož plyne, že nynější právní úprava reflektuje to, co bylo k rozsahu přezkumu vyloženo ve shora zmíněné judikatuře Nejvyššího soudu.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud I. stupně v souladu s ust. § 142 odst. 1 a ust. § 148 o. s. ř.

Odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve výroku o věci samé i ve výrocích o nákladech řízení potvrdil podle ust. § 219 o. s. ř., neboť je v těchto výrocích věcně správný.

O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle ust. § 224 odst. 1 a ve spojení s ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. Odměna advokáta za zastupování se určuje podle vyhl. č. 177/1996 Sb., v platném znění, o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif, dále jen AT). V této právní věci je třeba vyjít z tarifní hodnoty 30.000 Kč (ust. § 9 odst. 3 písm. a/ AT), čemuž odpovídá odměna 2.500 Kč za každý úkon právní služby. Advokát zastupující žalovanou vykonal jeden úkon právní služby ve smyslu ust. § 11 odst. 1 písm. g/ AT (účast na jednání před odvolacím soudem). Ke každému vykonanému úkonu právní služby náleží podle ust. § 13 odst. 1 a odst. 3 AT náhrada hotových výdajů účelně vynaložených v souvislosti s poskytnutím právní služby ve výši 300 Kč, nedohodl-li se advokát s klientem na jiné částce. Advokát doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Náklady žalované činí celkem 3.388 Kč včetně 21 % DPH. Lhůta a místo plnění byly stanoveny podle ust. § 160 odst. 1 a § 149 odst. 1 o. s. ř. Zbývá dodat, že žalobci nenavrhovali, aby náhrada nákladů řízení byla pro případ jejich neúspěchu žalované odepřena podle ust. § 150 o. s. ř. a důvody pro takový postup v řízení nevyšly najevo.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání do dvou měsíců ode dne doručení prostřednictvím soudu I. stupně k Nejvyššímu soudu ČR, jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř., § 239 o. s. ř.).

V Praze dne 22. března 2017

JUDr. Věra Sýkorová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
J. S.